

Datum
2021-09-23

Diariernr
KST 2021/272

Ert datum
2021-09-10

Ert diariernr
S2021/06359

Socialdepartementet

Remissvar på promemorian Vaccinationsbevis som smittskyddsåtgärd

Inledande synpunkter på förslaget

Kammarrätten har i och för sig inte några avgörande principiella invändningar mot att en möjlighet att använda vaccinationsbevis införs om det på grund av det epidemiologiska läget avseende covid-19 finns starka skäl för det. Kammarrätten har inte heller några invändningar mot att en sådan lagstiftning förbereds redan innan den är tänkt att användas. Det är emellertid svårt att utifrån promemorian och den korta remisstiden om två veckor närmare bedöma om de föreslagna bestämmelserna kommer att utgöra en ändamålsenlig och proportionerlig reglering. Intresset av en tydlig och transparent reglering är av särskilt stor betydelse när regleringen berör medborgarnas grundläggande fri- och rättigheter. Promemorian ger inte tillräcklig ledning för att bedöma om och i så fall när bestämmelserna kan bli aktuella att införa. Det regelverk som beskrivs är svårgenomträngligt och bildar ett lapptäcke av nu gällande bestämmelser och bestämmelser som eventuellt kommer att fortsätta gälla eller bli gällande framöver. Vissa förutsättningar för förslagen synes också ha ändrat sig redan under den mycket korta remisstiden. I ljuset av detta finner kammarrätten att det är svårt att ha en bestämd uppfattning om författningsförslagen. Kammarrätten avstyrker därför de föreslagna förordningsändringarna.

Kammarrätten lämnar härutöver följande synpunkter på förslaget.

Postadress
Box 2302
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 5

Telefon
08-561 690 00

E-post: kammarrattenistockholm@dom.se

Internet: www.kammarrattenistockholm.domstol.se

Författningsförslagets giltighetstid och ikraftträdande

En möjlighet att använda vaccinationsbevis föreslås att införas i förordningen (2021:8) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19 (begränsningsförordningen). Förslaget förutsätter att riksdagen antar det förslag som finns om fortsatt giltighet av lagen (2021:4) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19 (covid-19-lagen). Den 22 september 2021 beslutade riksdagen att bl.a. covid-19-lagen ska fortsätta gälla till och med sista januari 2022. I promemorian Fortsatt giltighet av begränsningsförordningen och förordningen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen anges bl.a. att begränsningsförordningens giltighetstid avser följa den giltighetstid som riksdagen bestämmer för bl.a. covid-19-lagen.

Kammarrätten har inledningsvis anmärkt att den remitterade promemorian inte ger tillräcklig ledning för att bedöma om och i så fall när bestämmelserna kan bli aktuella att införa. I promemorian anges att det föreslagna systemet med vaccinationsbevis är en reglering som kommer att gälla under en begränsad tid och upphävas så snart den inte längre är nödvändig med hänsyn till smittspridningen. Några tydliga kriterier för detta anges emellertid inte på annat sätt än via kopplingen till covid-19-lagens giltighetstid. Något datum för ikraftträdande föreslås inte heller. Det är mot denna bakgrund svårt att i sin helhet bedöma förslagets rimlighet. Då riksdagen nu har beslutat att bl.a. covid-19-lagen fortsatt ska gälla i fyra månader finns anledning att göra ytterligare överväganden kring nödvändigheten av att införa ett system som innebär en möjlighet att använda vaccinationsbevis mot bakgrund av den relativt begränsade tid det under dessa förhållanden skulle gälla. Frågan är särskilt intressant mot bakgrund av den tidigare remisskritik som har riktats mot covid-19-lagens giltighetstid.

Undantag för barn under 16 år

I promemorian anges att barn under 16 år inte omfattas av förslaget. Utgångspunkten för detta anges vara att när samtliga andra deltagare är fullvaccinerade överväger fördelarna med att barn kan ta del av t.ex. kultur- och sportevenemang de risker som det kan medföra att de tillåts besöka sådana evenemang. Det är önskvärt att det i denna del förs ytterligare resonemang kring riskerna för smittspridning utifrån att det kan tänkas finnas olika former av evenemang där majoriteten av deltagarna utgörs av barn under 16 år. Vidare har Folkhälsomyndigheten aviserat att barn som är mellan 12 och 15 år i relativ närtid kommer att erbjudas vaccination mot covid-19. Det medför att den föreslagna regleringen i fråga om undantag för barn under 16 år tappar sin betydelse och kan komma att behöva justeras.

Synpunkter på författningsförslagen

Av ordalydelsen i 6 kap. 1 a § i förslaget till ändring i begränsningsförordningen framgår att "om samtliga deltagare har uppvisat ett sådant vaccinationsbevis som avses i 3 kap. 2 b § får antalet deltagare enligt 1 § första stycket i stället uppgå till 150". Denna skrivning kan uppfattas som att bestämmelsen i 3 kap. 2 b § definierar begreppet "vaccinationsbevis". Vad som i begränsningsförordningen ska avses med "vaccinationsbevis" föreslås emellertid införas i 3 kap. 2 c §. Det kan därmed uppfattas som att "vaccinationsbevis" definieras på olika sätt i två olika bestämmelser. Mot denna bakgrund kan det tydliggöras vad som avses med begreppet "vaccinationsbevis" i begränsningsförordningen, t.ex. genom att placera den definition som ges i den föreslagna bestämmelsen 3 kap. 2 c § avseende hela förordningen i förordningens inledande kapitel.

Detta yttrande har beslutats av kammarrättspresidenten Stefan Holgersson. Föredragande har varit administrativa fiskalen Emma Persson.

Stefan Holgersson

Emma Persson

Kopia till

Övriga kammarrätter
Hovrätterna
Förvaltningsrätterna under Kammarrätten i Stockholm
Justitiedepartementet, expeditionschefen och enheten DOM
Domstolsverket
Kammarrättens intranät
Tidningarnas telegrambyrå